

بررسی فقهی بیع اراضی موات
محرر در فقه امامیه و اهل سنت

تألیف

ناصر عزیزی

www.ketab.ir

چاپ ۱۴۰۲

سرشناسه	:	عزیزی: ناصر / ۱۴۶۶ م
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی فقهی بیع اراضی موات محجر در فقه امامیه و اهل سنت / تألیف: ناصر عزیزی
مشخصات نشر	:	تهران / تفکر آینده ساز ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	:	۹۸ ص . وزیری ۱۷*۲۴
شابک	:	978-622-5236-78-3
وضعیت فهرست نویسی	:	قیپا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	اراضی موات و بایر (فقه) Waste lands (Islamic law)
رده بندی کنگره	:	BP۱۹۶
رده بندی دبیوبی	:	۲۹۷/۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۲۸۸۹۲۳

حقوق مادی و معنوی برای انتشارات و مؤلف محفوظ است و هرگونه کپی برداری پیگرد قانونی دارد

۰۹۱۰۹۱۰۷۴۰۴

ارتباط با فروشگاه

۰۹۱۰۹۱۰۷۴۰۳

ارتباط با انتشارات

بررسی فقهی بیع اراضی موات محجر در فقه امامیه و اهل سنت

که تألیف ناصر عزیزی

که ناشر تفکر آینده ساز

که مدیر تولید موسسه زند

که شمارگان ۱۰۰۰ جلد

که نوبت چاپ اول، ۱۴۰۲

که قیمت ۲۳۵ هزار تومان

ISBN: 978-622-5236-78-3

فهرست

۷	پیشگفتار
۸	مقدمه

فصل اول

کلیات

۱۲	مفاهیم
۱۲	مفهوم بیع
۱۷	مفهوم بیع ارض
۱۸	بیع ارض موات در فقه
۱۹	بیع موات محجر
۲۱	مفهوم موات
۲۴	اقسام موات
۲۵	ماهیت اراضی موات
۲۶	انفال
۲۹	اقسام موات

فصل دوم

احکام اراضی موات محجر

۳۲	احکام اراضی موات
۳۲	احیا
۳۲	عدم تحجیر زمین
۳۷	شرایط تملک از طریق احیا
۳۷	اذن امام
۳۷	قصد احیا و تملک
۳۸	اسباب تملک اراضی موات
۳۹	حیازت و ادله تملک مباحات
۴۲	تحجیر
۴۸	احیاء موات

فصل سوم

احیاء اراضی موات در فقه امامیه و اهل سنت

۵۴.....	حریم زمین موات احیاء شده
۵۴.....	ماهیت حریم
۵۵.....	حدود حریم
۵۶.....	اقسام حریم
۶۸.....	اعراض بعد از احیاء
۶۹.....	خرید زمین از مالک خصوصی آن
۷۰.....	آثار احیاء اراضی موات

فصل چهارم

بیع اراضی موات در فقه امامیه و اهل سنت

۷۸.....	عناصر حریم زمین احیاء شده
۸۵.....	اعراض بعد از احیاء
۸۸.....	خرید زمین از مالک خصوصی آن
۸۹.....	مشروعیت احیاء اراضی موات و آثار آن
۹۰.....	احیاء موجب احقیت
۹۲.....	نتیجه گیری
۹۴.....	پیشنهادات
۹۵.....	منابع و مأخذ
۹۵.....	منابع فارسی
۹۶.....	منابع عربی

پیشگفتار

از آن جا که اراضی یکی از منابع ثروت در جوامع امروزی است و نقش مهمی در زندگی بشر ایفا می نماید و با رشد جمعیت و محدودیت منابع زیست محیطی، مالکیت، تصرف و سایر موارد مربوط به این مقوله از اهمیت به سزایی برخوردار می گردد، یکی از مباحث مطرح فقهی بحث اراضی موات است.

عقد بیع از کهن ترین قراردادهای رایج در جوامع بشری بوده و از آنجا که مبحث معاملات، عالم اعتبار است و اختیار اعتباریات به دست معتبر است، با توجه به اینکه معاملات از امور عرفی هستند و شارع به عنوان احدی از عرف، معاملاتی مثل بیع اجاره و... را امضا کرده، بنابراین طبیعی است که موضوع معامله بیع، یعنی ثمن و مثن را هم عرف تعیین کند که چه چیزی می تواند به عنوان ثمن و مثن قرار گیرد.

حقیقت بیع از دیرباز مورد توجه فقیهان امامیه بوده است و در کتب فقهی با تعاریف مختلفی از آن ارائه کرده اند. هر عصر کنونی با توسعه و مال شناختن اموالی که وجود خارجی ندارند اما در عرف مال محسوب می شوند، قابل خرید و فروش می باشند. حقیقت بیع از دیرباز مورد توجه فقیهان امامیه بوده است و در کتب فقهی تعاریف مختلفی از آن ارائه کرده اند.

امروزه اموالی به عنوان مبیع مورد دادوستد قرار می گیرند که اصلاً وجود خارجی ندارند و با تعریف قانون مدنی در ماده ۳۳۸ ظاهراً ناسازگار می باشند. این نوع معاملات که مبیع در آنها وجود خارجی ندارد، تحت عنوان بیع واقع می شوند.